

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 724/2024-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Magdálikom, Vajanského 1520, Galanta, proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 8C/20/2021-296 z 5. augusta 2021, rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/83/2021-389 zo 7. júna 2022, rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/264/2022 z 29. mája 2024 a proti postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. septembra 2024 domáhal vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, 2, čl. 2 ods. 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 11 ods. 1, čl. 36 ods. 1, 2 v spojení s čl. 2 ods. 2, 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu namietanými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutia, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, zakázať okresnému súdu, krajskému súdu a najvyššiemu súdu pokračovať v porušovaní základných práv sťažovateľa, odložiť vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí a priznať mu primerané finančné zadostučinenie v sume 35 000 eur a náhradu trov konania vo výške 1 013,32 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ je žalobcom v konaní o neplatnosť dražby vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 8C/20/2021 proti žalovanému v 1. rade

Dražby a aukcie, s.r.o., Flámska 1, Martin, IČO 36 751 642, žalovanému v 2. rade CEE COLLECT Slovakia, s.r.o., Gorkého 3, Bratislava, IČO 45 882 053, a žalovanému v 3. rade [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED].

3. Žalobou podanou na okresnom súde 2. októbra 2015 sťažovateľ navrhol, aby okresný súd určil, že dražba z 2. júla 2015, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti vo vlastníctve sťažovateľa a žalovanej v 3. rade, je neplatná. Predmetom dražby boli nehnuteľnosti v k. ú. [REDACTED]. Dražba bola vykonaná žalovaným v 1. rade ako dražobníkom na návrh žalovaného v 2. rade. Sťažovateľ podal žalobu o neplatnosť dražby z dôvodu porušenia ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“).

4. Rozsudkom č. k. 8C/20/2021-296 z 5. augusta 2021 rozhodol okresný súd tak, že žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie 19. augusta 2021.

5. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 11Co/83/2021-389 zo 7. júna 2022 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie 23. augusta 2022.

6. O dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 7Cdo/264/2022 z 29. mája 2024 tak, že dovolanie zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Podstatou argumentácie sťažovateľa je skutočnosť, že podľa jeho názoru sú napadnuté rozhodnutia arbitrárne a nepreskúmateľné.

8. Podľa názoru sťažovateľa bola dražba neplatná pre porušenie ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách.

9. Jednou zo zákonom stanovených podmienok vykonania dražby je podľa sťažovateľa podmienka uzatvorenia písomnej zmluvy o vykonaní dražby medzi navrhovateľom dražby a dražobníkom. V prejednávanom spore bola zmluva o vykonaní dražby medzi navrhovateľom dražby (žalovaným v 2. rade) a dražobníkom (žalovaným v 1. rade) uzatvorená 19. mája 2015, pričom v predmetnej zmluve si žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade v zmysle § 16 ods. 7 zákona o dobrovoľných dražbách dohodli aj právo licitátora znížiť najnižšie podanie, a to maximálne na 90 % sumy určenej znaleckým posudkom (čl. V ods. 3 zmluvy o vykonaní dražby).

10. To znamená, že žalovaný v 2. rade ako navrhovateľ dražby a zároveň jediný účastník dražby mal v rozpore s § 8 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách k dispozícii aj údaj o znížení najnižšieho podania, keďže zníženie najnižšieho podania si ako navrhovateľ dražby priamo v zmluve o vykonaní dražby z 19. mája 2015 dohodol s dražobníkom (žalovaným v 1. rade). A teda žalovaný v 2. rade mal ako účastník dražby v rozpore so zákonom neoprávnenú výhodu oproti iným prípadným účastníkom dražby, keďže vopred poznal údaj o znížení najnižšieho podania, čo zákon v prípade účastníka dražby vylučuje v § 8 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách. Následne žalovaný v 2. rade dotknuté nehnuteľnosti vydražil, a to po dvojnásobnom znížení najnižšieho podania za sumu 6 300 eur (t. j. za sumu prevyšujúcu maximálne možné

zníženie najnižšieho podania o 90 eur). V danom smere znelo aj splnomocnenie zástupcu žalovaného v 2. rade na dražbe, ktorým bol tento splnomocnený na vydraženie predmetných nehnuteľností maximálne za sumu 6 300 eur.

11. Podľa sťažovateľa v zmysle § 5 ods. 1 až 9 zákona o dobrovoľných dražbách nie je navrhovateľ dražby výslovne vylúčený z účasti na dražbe, avšak sťažovateľ zastáva názor, že aj v tomto smere sa treba na zákon o dobrovoľných dražbách pozerat' komplexne a v súvislostiach s inými ustanoveniami zákona o dobrovoľných dražbách. V zmysle § 2 písm. a) zákona o dobrovoľných dražbách sa v dražbe má dosiahnuť prechod vlastníckeho práva k predmetu dražby na osobu, ktorá urobí najvyššie podanie, t. j. cieľom je maximalizácia finančného výťažku z dražby dotknutého predmetu tak, aby sa dosiahlo čo možno najvýraznejšie uspokojenie veriteľa a aby následne aj najvyšší možný prípadný kladný rozdiel medzi cenou dosiahnutou vydražením a pohľadávkou veriteľa a nákladmi dražby bol odovzdaný predchádzajúcemu vlastníkovi predmetu dražby. Dražba má smerovať k dosiahnutiu maximálnej možnej ceny dosiahnutej vydražením, a teda aj k maximálnemu možnému uspokojeniu nároku veriteľa, ako aj predchádzajúceho vlastníka predmetu dražby.

12. Účelu dražby podľa názoru sťažovateľa nezodpovedá stav, keď navrhovateľ dražby je zároveň (jediným) účastníkom dražby a vydražiteľom nehnuteľnosti (predmetu dražby) v situácii, keď navrhovateľ dražby vopred uzatvára s dražobníkom zmluvu o vykonaní dražby, v ktorej si dohodnú aj právo znížiť najnižšie podanie. K údaju o znížení najnižšieho podania ostatní účastníci dražby zo zákona nemajú prístup (§ 8 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách), zároveň potom navrhovateľ dražby ako jediný účastník dražby dotknuté nehnuteľnosti vydraží a zároveň v tejto situácii dražobník neuvedie (neumožní) ako spôsob zloženia dražobnej zábezpeky vo forme bankovej záruky, ako mu to ukladá § 14 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách, a teda za tohto stavu je sťažovateľ ako predchádzajúci vlastník nehnuteľnosti dotknutý na svojich právach, keďže dražba v danom prípade prebehla za situácie, keď jeden účastník dražby – žalovaný v 2. rade (navrhovateľ dražby a vydražiteľ) disponoval údajmi, ktorými podľa zákona disponovať účastník dražby nesmie (zníženie najnižšieho podania), a tiež prípadným účastníkom dražby v rozpore so zákonom nebolo umožnené zložiť dražobnú zábezpeku vo forme bankovej záruky a v tejto situácii podľa sťažovateľa reálne došlo k odradeniu ďalších potenciálnych účastníkov dražby od účasti na dražbe, teda došlo aj k znemožneniu naplnenia účelu dražby podľa § 2 písm. a) zákona o dobrovoľných dražbách, a to v podobe maximalizácie výťažku dražby dotknutých nehnuteľností s cieľom čo najvyššej možnej dosiahnutej ceny vydraženia predmetu dražby. V tomto smere je ujma sťažovateľa ako pôvodného vlastníka predmetu dražby reálna, nielen potenciálna, keďže dražba od začiatku nesmerovala k dosiahnutiu maximálneho možného výťažku a zároveň reálne odrádzala dotknuté subjekty v účasti na tejto dražbe, čím bol jednoznačne porušený aj § 2 písm. a) zákona o dobrovoľných dražbách.

13. Zároveň sťažovateľ poukazuje na to, že v zmysle § 17 ods. 1 písm. f) zákona o dobrovoľných dražbách je dražobník povinný v oznámení o dražbe uviesť aj spôsob zloženia dražobnej zábezpeky. V danom prípade žalovaný v 1. rade ako dražobník v oznámení o dražbe z 19. mája 2015 neuviedol ako spôsob zloženia dražobnej zábezpeky bankovú záruku a v tomto smere porušil § 14 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách. V zmysle § 11 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách spôsob úhrady ceny (ako aj iné podmienky dražby) musí byť určený tak, aby nebol obmedzený záujem o účasť na dražbe, pričom v prípade dražby z 2. júla 2015 nebola ako možnosť

zloženia dražobnej zábezpeky uvedená možnosť jej zloženia bankovou zárukou, čím bol v rozpore s § 11 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách obmedzený záujem účastníkov na tejto dražbe, keďže potenciálni záujemcovia mohli byť a boli odradení aj neuvedením možnosti zloženia dražobnej zábezpeky bankovou zárukou, pričom dražobná zábezpeka sa zatatúva do ceny, ktorú je povinný vydražiteľ zaplatiť, a teda je súčasťou úhrady ceny.

14. V tomto smere je sťažovateľ ako predchádzajúci vlastník predmetu dražby reálne dotknutým subjektom na jeho zákonných právach v súvislosti s vykonaním dotknutej dražby, keďže v súlade s § 32 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách má nárok na odovzdanie výťažku dražby po uhradení nákladov dražby a uspokojení pohľadávky veriteľa, pričom toto jeho právo je pri minimalizácii záujmu o účasť na dražbe, ako aj po obmedzení (vylúčení) možnosti zloženia dražobnej zábezpeky vo forme bankovej záruky veľmi výrazne dotknuté a reálne porušené, keď dražba nesleduje účel podľa § 2 písm. a) zákona o dobrovoľných dražbách a nesmeruje k maximalizácii výťažku dražby. V tomto smere má sťažovateľ ako predchádzajúci vlastník nárok na to, aby mu bol vyplatený výťažok dražby, prípadne v maximálnej možnej miere uspokojená dotknutá pohľadávka veriteľa, čo odradením subjektov na účasti v dražbe, ako aj nedosiahnutím maximálneho možného výťažku dražby bolo v prejednávanom prípade zmarené. Ujma sťažovateľa a dotknutie na jeho právach sú podľa neho reálne, nielen potenciálne.

15. V zmysle § 26 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách bol žalovaný v 2. rade ako vydražiteľ povinný zaplatiť cenu dosiahnutú vydražením v sume 6 300 eur ihneď po skončení dražby, keďže táto neprevyšovala sumu 6 640 eur stanovenú zákonom. V danom prípade však žalovaný v 2. rade ako vydražiteľ zaplatil cenu dosiahnutú vydražením až 12. augusta 2015, pričom dražba sa konala ešte 2. júla 2015, t. j. cena bola zaplatená zo strany vydražiteľa (žalovaného v 2. rade) po viac ako mesiaci po uskutočnení dražby, a teda v rozpore so zákonom o dobrovoľných dražbách žalovaný v 2. rade ako vydražiteľ neuhradil cenu dosiahnutú vydražením v lehote ustanovenej v § 26 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách, a teda v zmysle § 27 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách na neho ani neprešlo vlastnícke právo k draženým nehnuteľnostiam, čo sťažovateľ namietal aj na pojednávaní 26. januára 2017. V tomto smere podľa sťažovateľa dražba 2. júla 2015 prebehla v rozpore so zákonom o dobrovoľných dražbách.

16. Na základe už uvedeného bola v dôsledku neuhradenia ceny dosiahnutej vydražením dražba konaná 2. júla 2015 zmarená vydražiteľom/žalovaným v 2. rade [§ 2 písm. j) zákona o dobrovoľných dražbách], čo malo byť v zmysle § 21 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách v spojení s § 17 ods. 5 písm. a) zákona o dobrovoľných dražbách oznámené jednak sťažovateľovi a žalovanej v 3. rade (ako predchádzajúcim vlastníkom a dlžníkom) a tiež uverejnené obdobným spôsobom ako oznámenie o dražbe, ako aj zverejnené v Obchodnom vestníku, čo sa však v danom prípade nestalo, a následne mohla byť prípadne vykonaná opakovaná dražba v zmysle § 22 zákona o dobrovoľných dražbách. Tu potom sťažovateľ (a žalovaná v 3. rade) ako predchádzajúci vlastníci predmetu dražby nemali znášať odmenu dražobníka v zmysle § 25 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, ale náklady zmarenej dražby, ako aj prípadnej opakovanej dražby mal v zmysle § 25 ods. 4, 5 zákona o dobrovoľných dražbách znášať vydražiteľ (žalovaný v 2. rade). Rozvrh výťažku dražby bol podľa sťažovateľa vykonaný v rozpore so zákonom o dobrovoľných dražbách (§ 25 ods. 2, 4, 5 zákona o dobrovoľných dražbách). Zároveň sťažovateľ zastáva názor, že aj v prípade, ak by dražba nebola zmarená, rozvrh výťažku bol vykonaný v rozpore s § 25 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, keď odmena a náklady dražobníka boli pevne stanovené v zmluve

o vykonaní dražby z 19. mája 2015, a to na sumu 1 200 eur bez dane z pridanej hodnoty bez ohľadu na výšku ceny dosiahnutej vydražením.

17. Aj v súvislosti s neuhradením ceny dosiahnutej vydražením včas zo strany žalovaného v 2. rade ako vydražiteľa bol sťažovateľ ako predchádzajúci vlastník reálne dotknutý na svojich právach. V situácii, ak by bol dodržaný zákonný postup v súlade s § 27 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách v spojení s § 22 zákona o dobrovoľných dražbách a § 25 ods. 2, 4, 5 zákona o dobrovoľných dražbách, mala v prípade nezaplatenia ceny dosiahnutej vydražením zo strany vydražiteľa nasledovať opakovaná dražba, pričom náklady na vykonanie dražby, ako aj opakovanej dražby mal v danom prípade znášať práve žalovaný v 2. rade ako vydražiteľ. Už tu je zrejmé, že pri prípadnej opakovanej dražbe by suma dosiahnutá vydražením išla v celom rozsahu na úhradu dotknutej pohľadávky veriteľa a na odovzdanie výťažku predchádzajúcemu vlastníkovi (sťažovateľovi a žalovanej v 3. rade), a nie aj na úhradu nákladov na vykonanie dražby, ako to bolo v tomto prípade. Uvedeným zákonným postupom by sa minimálne znížil dlh sťažovateľa voči veriteľovi vo väčšom rozsahu (aj o sumu pripadajúcu na náklady na dražbu), resp. by sťažovateľovi a žalovanej v 3. rade bol vyplatený vyšší výťažok dražby.

18. Podľa sťažovateľa nie je správny argument, ktorý uvádzajú konajúce súdy, že by opakovanie dražby nepredstavovalo benefit pre sťažovateľa, keďže by mu plynutím času minimálne sústavne narastalo príslušenstvo pohľadávky v podobe úroku z omeškania. V prípade opakovania dražby by bola pohľadávka veriteľa uspokojená vo väčšom rozsahu (aj o sumu nákladov na vykonanie dražby) a tiež by k opakovaniu dražby ani reálne nemuselo dôjsť, keďže na vykonanie opakovanej dražby by museli byť splnené zákonné podmienky, ktoré, ako už bolo uvedené, neboli splnené ani v prípade dotknutej dražby. Zároveň sťažovateľ má ako dotknutý subjekt reálny záujem aj na včasnom uhradení ceny dosiahnutej dražbou aj v súvislosti s tým, že oneskorením tejto úhrady zo strany vydražiteľa dochádza aj k oneskoreniu úhrady veriteľovi, a teda aj v tomto smere dochádza plynutím času k narastaniu príslušenstva pohľadávky veriteľa (minimálne o úroky z omeškania), čo reálne spôsobuje ujmu na práve sťažovateľa. Omeškanie s úhradou ceny dosiahnutej vydražením zo strany žalovaného v 2. rade je riadne preukázané (aj) z dražobného spisu, ktorý je súčasťou súdneho spisu. Teda aj v tomto smere je ujma sťažovateľa ako predchádzajúceho vlastníka daná, aktuálna a reálna, nielen potenciálna.

19. Na základe už uvedeného napádaná dražba 2. júla 2015 bola podľa sťažovateľa vykonaná v rozpore s ustanoveniami zákona o dobrovoľných dražbách, a to s § 2 písm. a) (účel dražby), § 8 ods. 2 (poskytnutie údajov o znížení najnižšieho podania účastníkovi dražby), § 26 ods. 1 (neuhradenie ceny dosiahnutej vydražením v ustanovenej lehote), § 27 ods. 1 (neprejudenie vlastníckeho práva na vydražiteľa), § 2 písm. j) (zmarenie dražby), § 21 ods. 1 v spojení s § 17 ods. 5 písm. a) (neoznámenie zmarenia dražby príslušným osobám, neuverejnenie oznámenia o zmarení dražby obdobným spôsobom ako oznámenia o dražbe a nezverejnenie oznámenia o zmarení dražby v Obchodnom vestníku), § 25 ods. 2, 4, 5 (odmena dražobníka nemala byť účtovaná predchádzajúcim vlastníkom, ale náklady dražby mal znášať vydražiteľ, ktorý zmaril dražbu), § 14 ods. 1 (zloženie dražobnej zábezpeky bankovou zárukou), § 17 ods. 1 písm. f) (uvedenie spôsobu zloženia dražobnej zábezpeky v oznámení o dražbe) a § 11 ods. 2 (určenie spôsobu úhrady ceny tak, aby nebol obmedzený záujem o účasť na dražbe), a teda dražba vykonaná 2. júla 2015 bola vykonaná v rozpore s ustanoveniami zákona o dobrovoľných dražbách, a teda je v zmysle § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách neplatná, pričom týmto

(nezákonným) postupom vznikla sťažovateľovi reálna ujma a v konaní to bolo aj riadne preukázané vykonaným dokazovaním.

20. Ako z odôvodnenia napádaného rozsudku vyplýva, tak konajúce sudy zistili porušenie zákona o dobrovoľných dražbách, a to minimálne v súvislosti s porušením § 17 ods. 1 a § 26 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách. Avšak v tejto súvislosti konajúce sudy konštatovali, že ujma na právach sťažovateľa v prípade týchto porušení zákona o dobrovoľných dražbách nepredstavuje reálnu ujmu, reálne dotknutie jeho práv, ale predstavuje len potenciálne dotknutie na jeho právach, a teda nie je dôvodom na vyhlásenie dotknutej dražby za neplatnú.

21. S uvedenými závermi konajúcich súdov sťažovateľ nesúhlasí, argumentujúc, že okresný súd, krajský súd a najvyšší súd sa s už uvedenými skutočnosťami nevysporiadali. Konajúce sudy nevyhlásili dražbu za neplatnú aj napriek tomu, že na to boli splnené všetky zákonné podmienky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

22. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

23. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľ namieta, že napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu boli porušené jeho označené práva. Napadnuté rozhodnutia sťažovateľ považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné z dôvodu ústavne neudržateľného riešenia otázky neplatnosti dražby konanej 2. júla 2015, ktorá bola podľa názoru sťažovateľa vykonaná v rozpore s ustanoveniami zákona o dobrovoľných dražbách.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým rozhodnutím okresného súdu a napadnutým rozhodnutím krajského súdu:

24. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

25. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

26. Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu bolo prípustné odvolanie, ktoré sťažovateľ aj využil. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľa uvedené v odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu preskúmal krajský súd ako súd odvolací, ktorý rozhodol napadnutým rozhodnutím.

27. Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu bolo prípustné dovolanie, ktoré sťažovateľ aj využil. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľa uvedené v dovolaní proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu preskúmal najvyšší súd ako súd dovolací, ktorý rozhodol napadnutým rozhodnutím.

28. Ústavný súd musí všeobecným súdom poskytnúť príležitosť plne rozvinúť ich právomoc, keďže aj im patrí možnosť a povinnosť poskytnúť sťažovateľovým základným právam a slobodám ochranu v medziach ich zákonom zverených kompetencií. Táto ochrana je v rámci vzťahu medzi všeobecnými súdmi a ústavným súdom podľa princípu subsidiarity delená a postupná, nie delená a súbežná. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva a jeho právomoc nastupuje spravidla až vtedy, ak sťažovateľ pred všeobecnými súdmi vyčerpá všetky účinné prostriedky nápravy vo vzťahu ku konaniu, resp. k rozhodnutiu ako celku. V prípade, ak v rámci toho istého konania (rozhodnutia) je možné niektoré námietky uplatniť pred dovolacím súdom a iné nie, ústavný súd v tejto súvislosti považuje za v rozpore s už zmieneným princípom subsidiarity tieto procesné nároky drobiť a ponechať ich samostatnému procesnému osudu. V prípade potenciálneho úspechu sťažovateľa pred dovolacím súdom (čo i len vo vzťahu k niektorým uplatneným námietkam) totiž stráca ďalšie konanie pred ústavným súdom zmysel (I. ÚS 182/2023).

29. Na spresnenie ústavný súd dodáva, že sťažovateľ by vo vzťahu k odvolaciemu súdu mohol uplatniť námietky neuplatniteľné v mimoriadnom opravnom prostriedku (pozri IV. ÚS 398/2022, IV. ÚS 404/2022), takéto námietky však v ústavnej sťažnosti sťažovateľ neidentifikoval, resp. nemožnosť obrátiť sa s takýmto druhom námietky na dovolací súd ani netvrdí.

30. Z uvedeného dôvodu sa vo veci sťažovateľa uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu a proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu:

31. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

32. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhadu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

33. Ústavný súd teda skúmal, či sa najvyšší súd odchýlil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem, a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu s ústavou, listinou, dohovorom, dodatkovým protokolom a medzinárodným paktom.

34. Sťažovateľ v rámci dovolania uplatňoval dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

35. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ založil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP na tvrdení, že nebola uvedená možnosť zloženia dražobnej zábezpeky vo forme bankovej záruky, jediný účastník dražby a zároveň navrhovateľ dražby mal vedomosť o znížení najnižšieho podania, navrhovateľ dražby (žalovaný v 2. rade) v dôsledku toho ako jediný účastník dražby nemal ani dôvod vydražiť predmet dražby za vyššiu sumu ako minimálnu, o ktorej mal vopred vedomosť, cena dosiahnutá vydražením nebola zaplatená ihneď po skončení dražby, v dôsledku čoho vlastnícke právo neprešlo na vydražiteľa. Dražba bola zmarená vydražiteľom, čo malo byť oznámené sťažovateľovi a žalovanej v 3. rade a zverejnené v Obchodnom vestníku a následne mala byť opakovaná dražba. Sťažovateľ a žalovaná v 3. rade nemali ako predchádzajúci vlastníci predmetu dražby znášať odmenu dražobníka, ale náklady zmarenej dražby, ako aj prípadnej opakovanej dražby mal znášať vydražiteľ. Rozvrh výťažku bol vykonaný v rozpore so zákonom. Odmena a náklady dražobníka boli pevne stanovené v zmluve o vykonaní dražby bez ohľadu na výšku ceny dosiahnutej vydražením. Nehnuteľnosti boli v bezpodielovom spoluvlastníctve sťažovateľa a žalovanej v 3. rade. Podľa sťažovateľa sa mala konať opakovaná dražba a jej náklady mal znášať žalovaný v 2. rade a celá suma dosiahnutá vydražením by bola použitá na úhradu dotknutej pohľadávky veriteľa a zvyšok mal byť odovzdaný predchádzajúcim vlastníkom.

36. Najvyšší súd v súvislosti s týmito námietkami sťažovateľa uviedol, že postupom súdu možno rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (body 18, 19 odôvodnenia).

37. Ústavný súd v tejto súvislosti konštantne judikuje, že § 420 písm. f) CSP upravuje prípustnosť dovolania (a v prípade naplnenia tohto dôvodu zároveň aj jeho dôvodnosť) v prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany sporu postupom všeobecného súdu nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti). Ak rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (napr. IV. ÚS 314/2020).

38. Ústavný súd zároveň dopĺňa, že právo na spravodlivý proces môže všeobecný súd porušiť aj svojím rozhodnutím ako výsledkom svojej procesnej činnosti, ak v jeho odôvodnení abscentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre jeho rozhodnutie. Ak takéto odôvodnenie nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

39. Pre účely posúdenia ústavnej sťažnosti sťažovateľa sa ústavný súd podrobne oboznámil tiež s obsahom odôvodnenia rozsudkov krajského súdu a okresného súdu, a to v súlade so svojim ustáleným právnym názorom, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok.

40. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že arbitrárnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia spočíva v nesprávnom právnom posúdení relevantných skutočností, ústavný súd konštatuje, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd odôvodnili svoje rozhodnutia ústavne konformným spôsobom, t. j. dostatočne a relevantne, umožňujúc pochopiť spôsob, akým dospeli k svojmu záveru. Súdy prvej inštancie, ako aj odvolací súd podľa názoru ústavného súdu dostačujúco odôvodnili, prečo nebolo možné žalobe o neplatnosť dražby vyhovieť.

41. Aj napriek tomu, že najvyšší súd uviedol, že dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu, s čím sa ústavný súd nemôže stotožniť, ústavný súd konštatuje, že nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval právne závery najvyššieho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii, keďže po oboznámení sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie a rozhodnutím odvolacieho súdu ústavného súdu zastáva názor, že ich meritórne rozhodnutia sú odôvodnené ústavne konformným spôsobom. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd aj krajský súd reagovali na námietky sťažovateľa relevantným spôsobom a sťažovateľovi podrobne vysvetlili, prečo nie je možné vyhovieť žalobe o neplatnosť dražby, keďže sťažovateľ nepreukázal také porušenie, ktorým by bol reálne dotknutý na svojich právach. Rozhodnutie súdu prvej inštancie (bod 30 odôvodnenia rozsudku okresného súdu) a rozhodnutie odvolacieho súdu (body 28, 29 odôvodnenia rozsudku krajského súdu) sú dostatočne odôvodnené, uvedené rozhodnutia spĺňajú všetky náležitosti po stránke formálnej aj materiálnej. Z odôvodnení rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

42. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP zhrnul svoju právnu argumentáciu uvádzanú pri dovolacom dôvode podľa § 420 písm. f) CSP do troch častí: 1. porušovanie ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách, 2. ujma na právach žalobcu a jej reálny charakter a 3. neplatnosť dotknutej dražby. Sťažovateľ namietal absenciu bankovej záruky, nesprávne právne posúdenie, kde podľa neho oneskorením platby utrpel ujmu, keďže porušením § 26 ods. 4 zákona o dobrovoľných dražbách došlo k zmareniu dražby, táto sa mala konať nanovo, pričom náklady zmarenej dražby by mal znášať vydražiteľ, a nie sťažovateľ a žalovaná v 3. rade.

43. Najvyšší súd v súvislosti s týmito námietkami sťažovateľa poukázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/66/2019 z 28. augusta 2020, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že k úspešnosti žaloby o určenie neplatnosti dražby nepostačuje len zistenie, že došlo k porušeniu ustanovení zákona. Predpokladom úspechu takejto žaloby je, že musí ísť o také jeho porušenie, ktorým je zároveň žalujúca osoba aj reálne dotknutá na svojich právach (bod 26 odôvodnenia).

44. Najvyšší súd ústavne relevantným spôsobom ďalej konštatoval, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno v preukázaní, že neuvedením bankovej záruky utrpel ujmu na svojich právach. Z uvedeného dôvodu nebolo možné prisvedčiť námietke sťažovateľa spojenej s neuvedením

bankovej záruky. V súvislosti s neskoršou úhradou za predmet dražby najvyšší súd konštatoval (poukazujúc pritom na rozhodnutie odvolacieho súdu), že v prípade zrušenia dražby by neskoršou úhradou dlžnej sumy narastalo príslušenstvo pohľadávky v podobe úroku z omeškania, a preto súdy oboch inštancií považovali aj neskoršiu úhradu v prospech sťažovateľa, keďže v časti vyplatenej pohľadávky prestalo narastať príslušenstvo dlžnej sumy. Ústavný súd konštatuje, že relevantnou skutočnosťou v danej veci bolo konštatovanie najvyššieho súdu, že nebolo preukázané, že existovali aj iní záujemcovia o vydraženie predmetných nehnuteľností, a preto nebolo možné stotožniť sa s námietkou sťažovateľa o vzniku ujmy pri neskoršom zaplatení, keďže zrušením dražby a jej následným opakovaním by utrpel ujmu zväčšovaním sa príslušenstva pohľadávky (body 31, 32 odôvodnenia).

45. Z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu ďalej vyplýva, že ani žalovaná v 3. rade, ktorá bola spoluvlastníčkou nehnuteľností, ktoré boli predmetom dražby, nepociťovala ujmu na svojich právach. V tejto súvislosti najvyšší súd uviedol, že v konaní nedošlo k uneseniu dôkazného bremena zo strany sťažovateľa k preukázaniu ujmy na jeho právach (bod 33 odôvodnenia).

46. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa o nesprávnej výške odmeny, najvyšší súd (s poukazom na rozhodnutie súdu prvej inštancie) ústavne konformným spôsobom uviedol, že hoci bola odmena dražobníka pevne stanovená, v danej veci neprekročila maximálnu výšku stanovenú zákonom, a preto nemožno konštatovať porušenie ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách (bod 34 odôvodnenia).

47. Najvyšší súd vzhľadom na už uvedené uzavrel, že dovolanie sťažovateľa je potrebné zamietnuť ako nedôvodné podľa § 448 CSP.

48. Ústavný súd v súvislosti s námietkami vznesenými sťažovateľom uvádza, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu napriek jeho určitým nedostatkom (bod 18 tohto odôvodnenia) nie je arbitrárne a už citované závery najvyššieho súdu súvisiace s nepreukázaním utrpenia ujmy sťažovateľa na jeho právach považuje za ústavne udržateľné najmä s ohľadom na skutočnosť, že v konaní nebolo preukázané, že by existovali aj iní záujemcovia o vydraženie predmetných nehnuteľností.

49. Vzhľadom na už uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Práve naopak, takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu relevantný právny predpis výslovne umožňoval, preto napadnuté rozhodnutie v predmetnom prípade nemohlo znamenať odoprenie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

50. Ústavný súd zastáva názor, že sťažovateľovi v konaní pred všeobecnými súdmi nebolo znemožnené uplatňovať prostriedky procesného útoku a procesnej obrany. V konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľ vôbec neuviedol žiadne nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré by nemohol uplatniť v konaní pred všeobecnými súdmi. Argumentácia obsiahnutá v ústavnej sťažnosti sa v podstate zhoduje s námietkami prednesenými v konaní pred všeobecnými súdmi, či už v rámci podaného odvolania, alebo dovolania, a nemôže viesť k vysloveniu porušenia označených práv sťažovateľa.

51. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, nedošlo k porušeniu označených práv sťažovateľa v ústavnoprávnej rovine.

52. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

53. Najvyšší súd ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom dospel k názoru, že dovolanie sťažovateľa je potrebné zamietnuť, pričom dostatočne vysvetlil dôvody, ktoré viedli k tomuto záveru, a tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (a teda ústavne neudržateľný), preto absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a porušením označených práv sťažovateľa.

54. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení či nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08). Ani z tohto hľadiska ústavný súd nezaznamenal nedostatky či inú zrejmu nespravodlivosť v namietanom rozhodnutí najvyššieho súdu. Navyše sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstate opakuje svoju argumentáciu uplatnenú v rámci podaného dovolania.

55. Ústavný súd uzatvára, že v posudzovanej veci nezistil porušenie označených práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu. Závery, ku ktorým najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí dospel, nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne), a tým za ústavne neudržateľné. Z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom vo veci.

56. K namietanému porušeniu práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu je potrebné uviesť, že sťažovateľ namieta ich porušenie v spojení s namietaným porušením svojho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces alebo v nadväznosti na toto porušenie. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je zjavné, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto sťažovateľom označených práv hmotného charakteru.

57. Keďže ústavný súd nezistil porušenie označených základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, 2, čl. 2 ods. 2, 3 ústavy, podľa čl. 11 ods. 1, čl. 36

ods. 1, 2 v spojení s čl. 2 ods. 2, 3 listiny, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 dohovoru, podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu, neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu zasahoval, a tak pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

58. Vzhľadom na to, že ústavný súd konštatoval zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, ostatnými návrhmi obsiahnutými v ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia, odklad vykonateľnosti, zákaz pokračovať v porušovaní základných práv sťažovateľa a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania) sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu